

Lausunto hakemuksesta Turun Sataman päätuloväylän ja satama-altaan ruoppausmassojen läjityskelpoisuuden arviointi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 28.03.2018 § 24

Ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Kemppi

Viite

Turun sataman kunnossapitoruoppaukseen ja ruoppausmassojen läjitykseen liittyvä lupapäätös nro 99/2009/2, dnro LSY-2008-Y-295

Asia

Aluehallintovirasto pyytää Naantalin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa Turun Satama Oy:n hakemuksesta koskien Turun sataman päätuloväylän ja satama-altaan ruoppausmassojen läjityskelpoisuuden arviointia. Lausuntoa pyydetään 5.4.2018 mennessä.

Hakemus

Turun Satama suunnittelee Turun kantasataman ja sinne johtavan väylän kunnostusruoppausta. Rajakari – Turku –väylä ja kantasatama sijaitsevat Aurajoen suulla, josta alueelle kulkeutuu runsaasti kiintoainesta. Kiintoaineen sedimentoituminen edellyttää kunnossapitoruoppausta säännöllisin väliajoin. Näin varmistetaan väylän ja satama-altaan ilmoitettu virallinen kulkusyvyyks. Ruoppauskohteet ovat hakemuksen mukaan samat, joiden ruoppausmassat Etelä-Suomen aluehallintovirasto on hyväksynyt aikaisempien kunnossapitoruoppausten yhteydessä läjityskelpoisiksi Rajakarin läjitysalueelle (ESAVI/220/04.09/2011 sekä ESAVI/35/04.09/2014, 9.4.2014).

Alueella on toteutettu vuosina 2016 ja 2017 väylän ja sataman kuntotarkastus, jonka yhteydessä alue on luodattu. Luotausaineiston haraustason yläpuoliset alueet todettiin löyhäksi maa-aineksi. Tutkimusaineiston pohjalta on laadittu ruoppauskartat. Kantasataman eteläpuolella olevan Pukinsalmen sisäkaarten ja satama-altaan kunnossapitoruoppaus on tarkoitus toteuttaa vuoden 2018 aikana. Ruopattava massamäärä kaarteissa on noin 8 300 m³ktr ja satama-altaassa noin 34 550 m³ktr. Yhteensä ruoppausmassojen määräksi arvioidaan noin 43 250 m³ktr.

Ruopattavan alueen sedimenttitutkimustulokset on esitetty hakemuksen liitteenä. Tutkimustuloksia on tarkasteltu sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (Ympäristöministeriö 2015) mukaisesti. Ohjeen mukaisesti tarkasteltuna Turun kantasataman sedimenttien haitta-ainepitoisuudet olivat pääsääntöisesti alhaisella tasolla (alle haitta-ainetaso 1 tai haitta-ainetaso 1A). Korkeintaan haitta-ainetasolla 1A olevilla pitoisuuksilla ei ole ympäristöministeriön ohjeen mukaan vaikutusta ruoppausmassojen läjityskelpoisuuteen. PAH-yhdisteistä bentso(a)antraseenin osalta pitoisuudet nousivat

satama-altaassa ja Aurajoen edustalla haitta-ainetasolle 1B. Näiden osalta ruoppausmassojen läjityskelpoisuutta arvioitiin tarkemmin.

Tarkentavien analyysien perusteella normalisoitu PAH-yhdisteiden pitoisuus sijoittui haitta-ainetasolle 1B fluoranteenin, bentso(a)antraseenin ja pyreenin osalta yhdessä näytepisteessä kantasatamassa. Muiden näytepisteiden pitoisuudet olivat korkeintaan haitta-ainetasolla 1A. Läjityskelpoisuuden tarkastelussa 30 cm kerroksina satama-altaan pitoisuudet laskivat haitta-ainetasolle 1A. Irtotiheyden perustella sedimentti todettiin tutkimuksissa eroosioherkäksi. Alkuperäisen ja tarkentavan tutkimuksen tulosten perusteella on tutkittujen alueiden sedimenttien todettu olevan meriläjityskelpoisia sekä kohtalaiselle että hyvälle meriläjitysalueelle.

Turun Satama Oy esittää hakemuksessaan, että Etelä-Suomen aluehallintovirasto hyväksyy väylä- ja satama-altaan mataloitumien ruoppaamiseksi suunniteltujen kunnossapitokohteiden massat mereen läjityskelpoisiksi Rajakarin läjitysalueelle myös haitta-ainepitoisuuden tasojen 1 ja 2 välissä olevien ruoppausmassojen osalta. Lisäksi Turun Satama Oy pyytää, että ruoppaustyöt voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Lupapäätökset

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on 3.12.2009 myöntänyt Turun Satamalle vesilain mukaisen luvan koskien Turun sataman kunnossapitoruoppausta ja ruoppausmassojen läjityskelpoisuutta. Päätös on saanut lainvoiman KHO:n antamalla 21.6.2012 päätöksellä. Lupapäätöksen määräyksen 6 mukaan:

Läjitysalueelle saa läjittää vain mereen läjityskelpoisia ruopattuja hyötykäyttöön kelpaamattomia pehmeitä massoja. Läjityskelpoisuuden arvioinnissa sovelletaan ympäristöministeriön sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjetta. Organotinayhdisteiden osalta tason 2 arvona on kuitenkin 150 µg/kg (kuiva-ainetta normalisoituna) tributyyli- ja trifenyylitinan summapitoisuutena.

Mikäli läjitettävien massojen haitta-ainepitoisuus on alle läjitysohjeen tason 1 raja-arvojen, massat ovat mereen läjityskelpoisia. Mikäli läjitettävien massojen haitta-ainepitoisuus on läjitysohjeen tasojen 1 ja 2 raja-arvojen välissä, massojen mereen läjityskelpoisuus on arvioitava tapauskohtaisesti sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen mukaisesti. Läjityskelpoisuuden arvioi ympäristölupavirasto. Mikäli läjitettävien massojen haitta-ainepitoisuus ylittää tason 2 raja-arvot, massat ovat mereen läjityskelvottomia. Mereen läjityskelvottomat ruoppausmassat on sijoitettava paikkaan, jolla on asianmukainen lupa kyseisten massojen sijoittamiseen.

Hakemus ja sedimenttitutkimukset olivat nähtävillä kokouksessa. Oheismateriaalina oli kartta, josta ilmeni ruopattava alue ja sedimenttinäytteenottopisteet.

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKÖ:

Ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa ruoppausmassojen läjityskelpoisuudesta seuraavaa:

Ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen mukaisesti tarkasteltuna Turun kantasataman sedimenttien haitta-ainepitoisuudet olivat pääsääntöisesti alhaisella tasolla, alle haitta-ainetason 1 tai haitta-ainetasolla 1A, jolloin ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeen mukaan haitta-aineilla ei ole vaikutusta läjityskelpoisuuteen. PAH-yhdisteistä bentso(a)ant-raseenin osalta pitoisuudet nousivat satama-altaassa ja Aurajoen edustalla haitta-ainetasolle 1B. Tarkentavien tutkimusten perusteella ruoppausmassat on todettu läjityskelpoiksi kohtalaiselle ja hyvälle meriläjitysalueelle.

Tutkimuksissa sedimentti on todettu eroosioherkäksi. Läjityksessä tulee varmistaa massojen pysyvyys alueella sedimentin eroosioherkkyydestä johtuen.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA:

Ympäristöpäällikön ehdotus hyväksyttiin.